

κονόμους και αρχειονόμους.

Αλέξης Κράους - Ανδρέας Μπάγιας

**Έκθεση Ολυμπιακών και Αθλητικών
Αρχείων στο Μουσείο Ιστορίας του
Αθλητισμού του Πεκίνου και σύσταση
ομάδας πρωτοβουλίας για τη δημιουργία
Τμήματος αθλητικών αρχείων στο ΔΣΑ**

Στα πλαίσια του δέκατου τρίτου Διεθνούς Συνεδρίου Αρχείων καταφέραμε τελικά να οργανώσουμε για λογαριασμό της ΕΑΕ, χάρη στο κ. Γ. Δολιανίτη και μόνο, μια καλοστημένη και ουσιαστική έκθεση ολυμπιακών και αθλητικών αρχείων με την ευκαιρία των 100 χρόνων της Αναβίωσης των Ολυμπιάδων στο χώρο του *Μουσείου Αθλητικής Ιστορίας του Πεκίνου*. Το γεγονός αυτό προκάλεσε το ενδιαφέρον των Κινέζων, όπως και άλλων αρχειονόμων του αθλητισμού, και βοήθησε σημαντικά στη συσπείρωση της πρώτης διεθνούς ομάδας αρχειονόμων για τα αθλητικά αρχεία στη διάρκεια του συνεδρίου, για να καταλήξουμε αμέσως μετά στην κατάθεση της γραπτής πρότασης της ομάδας για τη σύσταση Τμήματος αθλητικών αρχείων.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Το συνέδριο του Πεκίνου ήταν ο δεύτερος σταθμός του κ. Γ. Δολιανίτη και του υπογράφοντος ύστερα από τον Κρότωνα της Καλαβρίας, όπου είχαμε προσκληθεί στις τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις για την 100η επέτειο της Αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Φθάνοντας στο Πεκίνο, ένας πραγματικός μαραθώνιος μας περίμενε την 1η Σεπτεμβρίου. Πράγματι τα πολύτιμα τεκμήρια των νεότερων Ολυμπιάδων δεν μπορούσαν να σταλούν όπως άλλα εκθέματα προηγουμένως. Έτσι είχαμε ελάχιστες ώρες για να στήσουμε την έκθεση. Ο Κινέζος υπεύθυνος των εκθέσεων κ. Fang Mine έθεσε αμέσως στη διάθεση μας ένα συνεργάτη του και μια ομάδα πέντε εθελοντών.

Ο χώρος της έκθεσης, το Κινέζικο Μουσείο Ιστορίας του Αθλητισμού ήταν η πίο τιμητική επιλογή που μπορούσαμε να φαντασθούμε. Πρόκειται για ένα σύνολο Μουσείου και Αρχείων του Αθλητισμού που εντάσσεται στο πλαίσιο του τεράστιου αθλητικού Ολυμπιακού συγκροτήματος με το οποίο η Κίνα προσπάθησε να διεκδικήσει την Ολυμπιάδα του 2000 πριν λίγα χρόνια. Όταν μάλιστα σ' αυτό το γεγονός προσθέσει κανείς και την ιδιαίτερη βαρύτητα που η

προβλήματα των τεχνικών εξελίξεων και το μέλλον.

Τα δύο αυτά επαγγέλματα, βιβλιοθηκονόμων και αρχειονόμων, στηρίζονται στις ίδιες αξίες. Έχουν τη νομική και ηθική υποχρέωση να προστατεύσουν τη συνέχιση των ανθρώπινων κοινοτήτων και να διασφαλίσουν την πρόσβαση στα προϊόντα της λειτουργίας αυτών των κοινοτήτων σε πολιτιστικό, επιστημονικό και κοινωνικό επίπεδο. Η αποστολή τους πρωτίστως συνίσταται στην εξυπηρέτηση του κοινού τους.

Οι ηγεσίες των δύο διεθνών οργανισμών έχουν συνείδηση ότι η συνένωση των διανοητικών ικανοτήτων βιβλιοθηκονόμων και αρχειονόμων θα δώσει νέες δυνατότητες σε κάθε τομέα χωριστά αλλά και στην κοινή αποστολή τους.

Η *πλατφόρμα του Πεκίνου* διαγράφει ένα σύνολο προβλημάτων, τομέων και προγραμμάτων που καθορίζουν τη συνεργασία IFLA - CIA για την περίοδο 1996-2000. Μια κοινή ομάδα εργασίας έχει αναλάβει να διερευνήσει την κοινή θεματολογία και να προτείνει ειδικευμένες δράσεις σε κάθε τομέα.

Τα περιοδικά και έντυπα των δύο διεθνών οργανισμών θα αφιερώνουν στο εξής ειδικές σελίδες. Ειδικές συναντήσεις θα πρέπει επίσης να διοργανωθούν.

Στο εθνικό επίπεδο προβλέπονται σεμινάρια πληροφόρησης οργανωμένα από κοινού από βιβλιοθη-

κρατική κινεζική πολιτική δίνει στον αθλητισμό, τότε αντιλαμβάνεται πραγματικά τη σημασία του χώρου. Η μεγενθυμένη φωτογραφία του Μάο Τσε Τουγκ το 1946 που παίζει πιγκ πογκ κοσμούσε μία από τις κύριες αίθουσες του μουσείου.

Η προσωπική συλλογή του κ. Γ. Δολιανίτη, υπεύθυνου της έκθεσης, μαζί με μερικά έγγραφα του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου, αποτελούσε το σύνολο των εκθεμάτων. Η έκθεση στήθηκε από τον ίδιο σε ελάχιστο χρόνο με εντυπωσιακό αποτέλεσμα. Την ημέρα των εγκαινίων των εκθέσεων είχαμε μάλιστα την ικανοποίηση της επίσκεψης δύο υψηλών στελεχών της κυπριακής και της ελληνικής διπλωματίας. Η πρέσβης της Κύπρου και ο πρώτος γραμματέας της ελληνικής πρεσβείας κ. Χαλαστάνης ξεναγήθηκαν από τον ίδιο το διοργανωτή της έκθεσης και έμειναν βαθειά εντυπωσιασμένοι από τα ιστορικά τεκμήρια της αναβίωσης στην Ελλάδα του 19ου αιώνα.

“Είναι η πιό σπουδαία ελληνική εκδήλωση στο Πεκίνο εδώ και τρία χρόνια” μας δήλωσε απερίφραστα ο κ. Χαλαστάνης, ο οποίος στη συνέχεια προσκάλεσε όλους τους έλληνες αρχειονόμους σε δείπνο. Το δείπνο αυτό υπήρξε και η μόνη κοινή στιγμή της ελληνικής αντιπροσωπείας στο 13ο ΔΣΑ. Από την κινεζική πλευρά, η οργάνωση της έκθεσης μας έδωσε την ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με τους παράγοντες των αθλητικών αρχείων του τόπου, να τους ξεναγήσουμε στην έκθεση, να επισκεφθούμε τα δικά τους ιστορικά ολυμπιακά αρχεία, μαζί με ομάδα ξένων αρχειονόμων, και τελικά να διοργανώσουμε την πρώτη συνάντηση για τα αρχεία του αθλητισμού, που οδήγησε στην κατάθεση της πρότασής μας κατά τη Γενική Συνέλευση. Ο ίδιος ο πρόεδρος του ΔΣΑ J. P. Wallot μας έκανε την τιμή να διαβάσει το κείμενο που ακολουθεί:

“Επιτροπή πρωτοβουλίας για τη σύσταση Τμήματος αθλητικών και ολυμπιακών αρχείων στο ΔΣΑ”

Σύμφωνα με τις οδηγίες του Προέδρου Wallot μια πρώτη συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 6/9/1996 στην αίθουσα 3030 του Κέντρου Διεθνών Συνεδρίων του Πεκίνου και στα πλαίσια του 13ου Διεθνούς Συνεδρίου Αρχείων, με πρωτοβουλία της Ελληνικής Αρχαιακής Εταιρείας και τη βοήθεια των Κινεζικών αρχείων του αθλητισμού.

Αυτή η συνάντηση συγκέντρωσε αρχειονόμους που ενδιαφέρονται για την υπόθεση των αρχείων του αθλητισμού και του ολυμπισμού από την Ελλάδα, το Ισραήλ, την Κίνα, την Αυστραλία, τον Καναδά και τη Σουηδία. Είναι το αποτέλεσμα των προσπαθειών που

ξεκίνησαν από το 1988 στο 11ο Διεθνές Συνέδριο Αρχείων του Παρισιού, όπου η πρώτη σχετική πρόταση είχε κατατεθεί στη Γενική Συνέλευση του ΔΣΑ, (βλέπε Archivum XI, Congres International des Archives). Ετσι η πρώτη έκθεση αρχειακών τεκμηρίων της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία της ΕΑΕ και των ΓΑΚ στο Μόντρεαλ κατά τη διάρκεια του 12ου ΔΣΑ ακολουθούμενη από την έκθεση του 1996 στο Μουσείο Αθλητισμού της Κίνας κατά το 13ο ΔΣΑ.

Εντωμεταξύ, το ενδιαφέρον των αρχειονόμων είχε εκδηλωθεί προς και από την ΕΑΕ με σχετική αλληλογραφία. Η ιδέα της Επιτροπής που πρότεινε η ΕΑΕ ωφελήθηκε από την ανάληψη της διανομής του ειδικού ερωτηματολογίου από την Επιτροπή των Οικονομικών και Κοινωνικών αρχείων (SBL). Ο Καναδάς και η Φινλανδία έχουν ήδη δώσει μακροσκελείς απαντήσεις.

Ο σκοπός της ομάδας πρωτοβουλίας είναι να ξεπεράσει το μεγάλο εμπόδιο της πληροφόρησης ανάμεσα στον κόσμο των αρχείων και του αθλητισμού και να συγκεντρώσει πληροφορίες τόσο από το δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα.

Η επόμενη συνάντηση προβλέπεται στην Αθήνα κατά το 1997. Μέχρι τότε τα μέλη της Επιτροπής θα εξασφαλίσουν την ευρύτερη δυνατή διακίνηση στο ερωτηματολόγιο και την ορθότερη επιλογή επαφών σε κάθε χώρα.

Ελπίζουμε ότι αυτή η διαδικασία θα μας επιτρέψει να προβλέψουμε σχετικές εκδηλώσεις στο επόμενο συνέδριο της Σεβίλλης.

Γραμματεία:

Κράους Αλέξανδρος, ΕΑΕ

Ταν Γινγκ, Αθλητικά Αρχεία Κίνας

Δολιανίτης Γεώργιος

Fishbin Lea, Ισραήλ

Smith Bruce, Αυστραλία

Orefice Isabella, Ιταλία

Garon Robert, Καναδάς

Lindroth K Wikberg, Σουηδία.

Συμπερασματικά μπορούμε να διατυπώσουμε την άποψη ότι ο απολογισμός του έτους 1996 σχετικά με την εκατοστή επέτειο των σύγχρονων Ολυμπιάδων δεν είναι αυτός που ελπίσαμε και φανταστήκαμε. Ερευνητικό πρόγραμμα, συνέδριο και εκδηλώσεις που

1. Το Δ.Σ. έχει συμφωνήσει στην έκδοση σχετικού ειδικού τεύχους των Αρχαιακών Νέων που καθυστερεί λόγω τεχνικών κωλυμάτων. Υπάρχει όμως ένα φιλμ βίντεο παραγωγής της ΕΑΕ για τα 100 χρόνια των Ολυμπιακών Αγώνων.

προτείναμε δεν πραγματοποιήθηκαν¹. Χάρη όμως στον κ. Γ. Δολιανίτη, στην πρόταση του Προέδρου της ΕΑΕ για την αντιπροσώπευση της Εταιρείας στο Πεκίνο και σε λίγο προσωπικό πείσμα βαδίζουμε προς το τέλος του έτους με σχετική αξιοπρέπεια.

Αλέξης Κράους

Φθινόπωρο στο Πεκίνο

Ο τίτλος του βιβλίου του Μπορίς Βιάν μας εξυπηρετεί σίγουρα. Οι δικές μας πάντως εντυπώσεις από τη σημερινή πραγματικότητα της κινεζικής πρωτεύουσας βρίσκονται μακριά από εκείνες της πιο φημισμένης απολογήτριας της μαοϊκής επανάστασης Χαν Σουίν.

Ό,τι και να γίνει, δεν είναι εύκολο όμως να μην εκτιμήσεις βαθιά, να μη θαυμάσεις ειλικρινά, ένα κράτος που διαχειρίζεται 1.300.000.000 κατοίκους. Οι τάξεις των μεγεθών είναι απαγορευτικές για κάθε σύγκριση όχι μόνο με την Ελλάδα αλλά και γενικότερα με το δυτικό κόσμο.

Το κερηκτικό δημογραφικό αυτό αποτέλεσμα των 40 τελευταίων χρόνων οφείλεται αποκλειστικά στα ευεργετικά αποτελέσματα της Κινεζικής Επανάστασης στους τομείς της δημόσιας διατροφής και της υγείας. Η προσπάθεια ελέγχου των γεννήσεων, που έγινε αναγκαία πριν 20 ήδη χρόνια, απέτυχε. Καμιά δύναμη δεν μπορούσε να σταματήσει τους κινέζους αγρότες, που για πρώτη φορά βρέθηκαν σε καλύτερη φυσική κατάσταση να ολοκληρώσουν το αρχέγονο όνειρο της πολυτεχνίας. Έτσι τα δεύτερα και τρίτα παιδιά μιας οικογένειας γεννήθηκαν στα σπίτια και έμεινα αδήλωτα μέχρι τη σχολική ηλικία. Σήμερα πια η κυβέρνηση έχει πάρει αυστηρά απαγορευτικά μέτρα που γίνονται αισθητά στους δρόμους του Πεκίνου. Οι περισσότεροι νέοι γονείς μεταφέρουν στο ποδήλατό τους (στη σχάρα ή στο σίδερο ανάλογα την περίπτωση) ένα μοναδικό κορίτσι ή αγόρι. Φαίνεται πως με το δεύτερο παιδί οι αρχές σε περνάνε σε μαύρη λίστα, γεγονός που αποθαρρύνει όλους όσους έχουν συμφέρον να μην μετατεθούν σε μακρινές επαρχίες.

Το Πεκίνο, με 10.000.000 κατοίκους και 60 χλμ. διάμετρο, δεν είναι καθόλου όμορφο. Τα παραδοσιακά χαμόσπιτα, που γκρεμίζονται τώρα μαζί, δίνουν την εντύπωση της αθλιότητας και οι όλο και πιο ψηλές πολυκατοικίες που τα αντικαθιστούν εντυπωσιάζουν μόνο τους ενοίκους τους. Δεν είναι λίγο να κερδίζεις δέκα, είκοσι τετραγωνικά στο βασικό οικογενειακό

χώρο που είναι, επιτέλους, το δωάρι. Οι μαζικές κατασκευές κατοικιών είναι μάλιστα κοινωνική προσφορά με χαμηλό νοίκι.

Δίπλα σ'αυτές ορθώνονται, με τον ίδιο εντυπωσιακά ταχύ ρυθμό (μόνο ένας Αθηναίος είναι συνηθισμένος σε τόσα γιαπιά), πολυάριθμα τεράστια ξενοδοχειακά, εμπορικά και άλλα συγκροτήματα. Γυρνώντας την πόλη, παρατηρείς εκατοντάδες εντυπωσιακές σε μέγεθος μισοτελειωμένες κατασκευές, που, μαζί με τις δεκάδες των πρόσφατων ήδη υπαρχόντων μεγαθηρίων, αλλάζουν εντελώς τη μορφή και τη λειτουργία της πρωτεύουσας. Είναι φανερός ο επιτελικός στόχος και σχεδιασμός της κυβέρνησης να καταστήσει το Πεκίνο ένα ισχυρότατο οικονομικό κέντρο με τεράστιο τουριστικό δυναμικό, όπου οι δυναμικότερες εταιρείες του πλανήτη, σε όλους τους τομείς, θα έχουν μια έδρα αντάξια της φήμης τους.

Τα ξενοδοχεία όπου μείναμε εκείνες τις μέρες ήταν όλα πολυτελή ή υπερπολυτελή και το καθένα έμοιαζε να προσπαθεί να εξαντλήσει την κατασκευή, τα μέσα και τη φαντασία του αρχιτέκτονα. που το σχεδίασε. Μια στρατιά νεανικών προσώπων σε καλωσορίζει σε κάθε ρεσεψιόν και προσπαθεί να εφαρμόσει τέλεια τα αγγλικά και τα μαθήματα της σχολής τουριστικών επαγγελματιών.

Έξω στο δρόμο τα μιλιούνια των ανθρώπων δεν σου προκαλούν δυσφορία ή φόβο. Κινούνται αργά με τα εκατομμύρια ποδήλατα σε ταχύτητα περιπάτου ή και με τα αυτοκίνητα που είναι πλέον η μισή κυκλοφορία, χωρίς να ξεπερνούν τα 40 χλμ/ώρα.

Μπορείς να δεις την άσπογη δεσποινίδα, που φορά λευκό καπέλο και γάντια και ποδηλατεί αποφασιστικά προς το ραντεβού της, δίπλα στο φτωχό μεροκαματιάρη, που ντυμένος με βρώμικα ρούχα της δουλειάς, μεταφέρει στο καρότσι του ποδηλάτου έναν παππού ξαπλωμένο σε κατάσταση ερειπίου. Είναι αδιανόητη πραγματικά η γκάμα προϊόντων και πρακτικών λύσεων μεταφοράς που προτείνει το κινεζικό ποδήλατο. Πρέπει να το δεις για να το πιστέψεις. Η αίσθηση που σου προκαλεί όμως η επαφή με το πλήθος αυτό είναι θετική. Οι άνθρωποι μοιάζουν ευχαριστημένοι από το άνοιγμα της κοινωνίας τους στο δυτικό κόσμο, το οποίο γίνεται όμως ρυθμικά, συγκροτημένα και υπό έλεγχο. Ανταποδίδουν χαρούμενα ένα χαιρετισμό (Νι χάου) και προσφέρονται στη φωτογράφιση. Στο συνέδριο συναντήσαμε τους